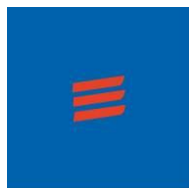

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

VÁROS
F E J L E S Z T É S

BUDAPEST, 2014. MÁJUS 30.

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Megrendelő:	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Megrendelő részéről a munkát irányította:	Szakály Szabolcs, Osztályvezető, Városfejlesztési Osztály
Megrendelő részéről közreműködtek:	Kutnyánszky László, Szombathely MJV főépítésze Horváth-Őri Györgyné
Készítette:	Városfejlesztés Zrt
Irányító tervező:	Bajnai László PhD
Tervezők:	Ernhöffer Mónika Flender Erika Vörös Szilvia
Közreműködött:	Akcióterv Kft – Gergye Péter forProjekt Kft. – László Miklós, Balogi Anna GeoX Kft. (Antiszegregációs terv térképeit készítette)

Budapest, 2014. május 30.

TARTALOMJEGYZÉK

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ.....	6
1. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE	7
1.1. Szombathely jövőképe és a város átfogó fejlesztési céljai a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	7
1.2. Szombathely jövőképe térségi szerepére vonatkozóan	10
1.3. Településfejlesztési elvek rögzítése	10
2. CÉLOK.....	13
2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata	13
2.1.1. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata	13
2.1.2. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata a településfejlesztési elvekkel	14
2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes városrészekre	16
3. KIINDULÓ ADATOK TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	25
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	25
3.1.1. Társadalmi, gazdasági adatok	25
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	40
3.2.1. Beépítésre szánt területek	40
3.2.2. Beépítésre nem szánt területek.....	46
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú fenntartható fejlesztésre	51
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA.....	54
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	55
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása a jövőkép, az átfogó célok, a stratégiai célok és a prioritások összefüggő rendszerében	56
1.2. Az átfogó célok, a stratégiai célok, a prioritásokban megnyilvánuló stratégiai részcélok és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	58
1.3. Az átfogó célok és a stratégiai célok valóra váltása érdekében az egyes prioritások alapján megvalósításra kerülő programok, alprogramok, fejlesztési beavatkozási irányok és projekt csomagok.....	62
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	67
2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	67

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése, vázlatos pénzügyi terve	84
2.2.1. Az akcióterület adottságainak bemutatása.....	84
1. Városközponti akcióterület.....	84
2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület.....	107
3. Északi ipari terület akcióterülete.....	126
2.3. A település egésze szempontjából jelentős, nem feltétlen akcióterülethez kötött fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	137
2.3.1. Klíma és energia stratégia megvalósítása érdekében szükséges fejlesztések	137
2.3.2. További ágazati fejlesztési programcsomagok.....	147
2.3.3. Szombathely várostérségi fejlesztési programja	148
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	161
3.1. Anti-szegregációs helyzetelemzés	161
3.1.1. Társadalmi rétegződés és szegregáció a városokban	161
3.1.2. Módszertani háttér	162
3.1.3. Az ITS-ben meghatározott városrehabilitációs akcióterületek.....	164
3.1.4. A városrészek főbb jellemzői.....	166
Közfelügyeleti szolgáltatásokkal való ellátottság.....	182
3.2. Anti-szegregációs terv.....	195
3.2.1. Szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és a lehatárolt területek helyzetének elemzése	195
3.2.2. Potenciális szociális városrehabilitációs projektek megvalósításának területjavaslata 2014-2020 időszakra.....	199
3.2.3. Tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak felmérése.....	199
3.3. Mellékletek	202
4. A stratégia külső és belső összefüggések	223
4.1. Külső összefüggések	223
4.2. Belső összefüggések	223
5. A Stratégia megvalósításának főbb kockázatai.....	224
6. A megvalósítás eszközei és nyomon követése	224
6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek ..	224
6.2. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	224

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	225
6.4. Monitoring	225

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE

Szombathely következő 2030-ra szóló hosszú távú jövőképe röviden az alábbiakban fogalmazható meg:

„A 2000 ÉVES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ SZOMBATHELY ÉS TÉRSÉGE VIRÁGZÓ KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZPONT, SZENT MÁRTON SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉRE ÉPÜLŐ VONZÓ ÉS BEFOGADÓ VÁROS, AMELY MAGYARORSZÁG NYUGATI KAPUJÁBAN EURÓPA DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ ALPOK KÖRÜLI TÉRSÉGÉNEK SZERVES RÉSZÉNEK.”

1.1. Szombathely jövőképe és a város átfogó fejlesztési céljai a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

VIRÁGZÓ GAZDASÁG

Az egészséges szerkezetű, fejlett helyi gazdaság biztosítja a helyi társadalom tagjai számára a megélhetését és a fejlett európai régióknak megfelelő színvonalú életkörülményeket.

A gazdaság dinamikus fejlődésének a húzó erejét a versenyképes, csúcstechnológiával működő, erőteljes helyi kutatási - fejlesztési (K + F) és innovációs tevékenységre támaszkodó, nagy hozzáadott értékű termelő tevékenységet folytató jármű- és gépipar adja, amelynek vállalkozásai a Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa és Szentgotthárd által alkotott Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központba tömörülnek egy európai szintű regionális HUB (gazdasági csomópont) térségben.

A Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központhoz szorosan kapcsolódó ipari vállalkozások mellett a globális piacra dolgozó versenyképes elektronikai ipar, valamint az európai, illetve a közép-európai és a keleti piacokon keresett, jó minőségű termékeket előállító fa-, bútor-, építő-, építőanyag-, textil- és élelmiszeripar működik a városban.

A széles spektrumot lefedő, robusztus ipari tevékenységet erős és fejlődő terciér szektor, valamint kreatív gazdaság kíséri.

A jelentős külföldi tőkét is mozgósító fejlett ipari és szolgáltatási tevékenységek jól működő üzleti turizmust generálnak.

Az ipar és a terciér szektor országos összehasonlításban kiemelkedően magas szintű foglalkoztatottságot eredményez, ami a várost vonzóvá teszi a bevándorló munkavállalók számára. A magas szintű foglalkoztatás és a biztos megélhetés következtében a lakosság anyagi jóléte biztosítja a jó minőségű élelmiszeripari, építőipari, ingatlanpiaci termékek és szolgáltatások iránti fizetőképes keresletet.

Szent Márton élő szellemi örökségének ápolása révén Szombathely egyre ismertebbé válik a világban, ami a megőrzött egyetemes értékek miatt a városba látogató turisták jelentős számában is megmutatkozik.

MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM

Szombathely Szent Márton szellemi örökségére épülő, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező város.

A 2000 éves városban növekvő számú, gyarapodó népesség él, amely erős belső kohézióval rendelkező társadalmat alkot. A belső kohézió megteremtésében nagy szerepük van a széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatásoknak is, amelyek az egészségügy, a nevelés és az oktatás területén működnek a városban. A társadalmi kohézió, az egészség megőrzését elősegítő közösségi és piaci szolgáltatások színvonalas és kiterjedt rendszere valamint az egészségmegőrző életmód elősegítésére alkalmasan kialakított városi környezet lehetővé teszi az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzését, és vonzóvá teszi a városi életmódot az idősebb és a fiatalabb korosztályok számára egyaránt. Az élhető város befogadó társadalma vonzó a határon átnyúló térség egész népessége számára, és elősegíti, hogy a lakosság száma a bevándorlás révén, a pozitív migrációs mérleg tartós fennmaradásával is növekedjen. A városi társadalom befogadó szellemisége és fejlett közösségi szolgáltatási rendszere nagy mértékben elősegíti, hogy a megélhetés érdekében az ország kevésbé fejlett régióiból Szombathelyre érkező munkavállalók és családjaik rövid idő alatt be tudjanak illeszkedni és integrálódjanak a helyi közösségbe.

A saját lakossága, a térség népessége és a bevándorlók számára egyaránt vonzó városban sikerült megállítani az eloregedés és a fiatal korosztályok elvándorlásának folyamatát.

A városban nevelkedett, máshol egyetemi diplomát vagy tudományos minősítést szerzett fiatalok közül a korábbi évtizedekhez képest sokkal többen térnek vissza, hogy szülővárosukban éljenek, dolgozzanak. A fiatal, magasan képzett munkaerő arányának növelését eredményesen szolgálja a városban folyó egyetemi képzés, amelynek kiemelkedő jelentőségű területe a városban folyó ipari termelési valamint kutatási - fejlesztési tevékenység emberi erőforrásait nagy arányban biztosító, piacképes tudást adó mérnökképzés.

A jól képzett, növekvő számú népesség munkavállalóként vagy versenyképes vállalkozóként biztosítja a legfejlettebb technológiát képviselő, Szombathelyen és várostérségében működő ipari és kereskedelmi nagyvállalatok, kkv-k- és mikro vállalkozások humán erőforrását.

A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik.

A város társadalma Szent Márton szellemi örökségének megfelelően gondoskodik megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű tagjairól is.

VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET

Szombathely szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezetet alkotó épített városi szövetével, zöldfelületeivel és egészséges levegőjével olyan város, amelyben közismerten jó élni. Szombathely városi környezete kimagaslóan jó minőségével vonzza mindazokat, akik az Alpok-alján egy kétezer éves múltra visszatekintő, élhető városban szeretnének élni, munkát vállalni, vállalkozni, tanulni vagy dolgozni.

A Belvárosban és a városközponti városrészekben a kiegyezés óta eltelt másfél évszázad dinamikus urbanizációjának egymást követő hullámaiban létrejött, 2000 és 2030 között megújított városi szövet harmonikusan integrálja a 2000 éves városi múlt távoli évszázadainak jó állapotban megőrzött építészeti örökségét.